

(Avoidant) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และแบบแข่งขัน (Competitive) น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

2. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีเพศต่างกันปีที่เข้าศึกษาต่างกันและสาขาวิชาเอกต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

Abstract

The purpose of this research was to study and to compare learning styles of student teachers at Faculty of Education, Burapha University. The student teachers were classified by sex, year of admission and program of study.

A sample consisted of 234 student teachers in the Bachelor of Education and Bachelor of Science degree programs (5 years) during the 2004-2005 academic years at Faculty of Education, Burapha University. The sample size was determined by using a Krejcie and Morgan's table. The sampling method used in this study was stratified sampling. The Student Learning Styles Questionnaire was developed from Grasha and Riechmann's with reliability coefficient at .87. The Chi-Square and percentage were analyzed by statistical program SPSS version 10.01 (Statistical Package for Social Science)

The findings of this research were as follows:

1. The majority of respondents (106 student teachers, 45.3 percent) chose collaborative learning styles followed by dependent learning

styles (60 student teachers, 25.6 percent), participant learning styles (49 student teachers, 20.9 percent), independent learning styles (13 student teachers, 5.6 percent), avoidant learning styles (4 student teachers, 1.7 percent) and competitive learning styles (2 student teachers, 0.9 percent).

2. The Learning Styles of student teachers classified by sex, year of admission and program of study were not significantly different.

คำสำคัญ

รูปแบบการเรียนรู้/การเรียนรู้/นิสิต
คณะศึกษาศาสตร์

บทนำ

การศึกษา คือกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของบุคคล และสังคม โดย การถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสาน ทางวัฒนธรรมการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แนวทางการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามมาตรฐานชาติ และเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) กระบวนการทัศน์ของการเรียนรู้ ต้องเน้นที่ตัวผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ นอกจากนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องพัฒนาระบวนการคิด และการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียน การสอนต้องเป็นการเรียนรู้แบบตื่นตัว (Active Learning) บทบาทของครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมและกระตุ้น (Facilitator) ด้วยกิจกรรมที่ท้าทาย (Risk Taking) บทบาทของผู้เรียน ต้องเป็นผู้เรียนที่ตื่นตัวและมีความกระตือรือร้น (Active Learner) ผู้เรียนมีโอกาสเลือกรูปแบบการเรียนรู้และตัดสินใจด้วยตนเอง (Wilson and Wing-Jan, 1993, p.7)

การจัดการศึกษาในประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปและพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลังจากมีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ ดำเนินการการปฏิรูปครุหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนตลอดจนแนวคิดต่างๆ ของการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการทัศน์และเน้นตัวผู้เรียนรวมทั้งวิธีการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาไปตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพดังกล่าวแล้ว

ในมุมมองของการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา จะประกอบด้วยลักษณะทั่วไป 4 ประการคือครู ผู้เรียนหลักสูตรและสภาพการณ์ ลักษณะทั้ง 4 ประการไม่มีข้อใดที่อาจลดทอนให้เหลือไปอยู่ในข้ออื่นๆ ได้แต่ละข้อจะต้องถูกนำมาพิจารณาเสมอในการให้การศึกษา (โนวัค และโกวิน, 2534, หน้า 7 อ้างอิงจาก Schwab, 1973) นอกจากนี้ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2537, หน้า 69) เสนอแนะไว้ว่าการเรียนการเรียนการสอนไม่ว่าระดับใดจะต้องมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน 3 ประการ คือ นักศึกษาครู และปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

นักศึกษา และครู องค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีจึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

การเรียน การสอน ในระดับอุดมศึกษา ถือว่าเป็นการศึกษาแก่ผู้เรียนในลักษณะของการสร้างเสริมอารมณ์สะสมปัญญา ดังนั้น พื้นฐานความรู้ และแนวคิดหรือเจตคติเดิมของผู้เรียนที่ได้รับจากการศึกษา การศึกษาในระดับอุดมศึกษาช่วยเสริมความรู้ขึ้นสูง ขณะเดียวกันก็ประมวลความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ให้มีความเป็นหนึ่งและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดที่เป็นเอกลักษณ์ของตนได้ (สุรศักดิ์ ยอดหมาย, 2546, หน้า 1) อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็พบกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่างๆ มาจากภาระการศึกษาของสมหวัง พิชัยานุวัฒน์ (2544, หน้า 11-12) ได้ทำการศึกษาแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยรายงานว่าแนวการจัดการศึกษาในประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อาทิ เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วความทันสมัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลทำให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาโดยพัฒนานิءองหางสาระ และกระบวนการเรียน การสอนให้ทันต่อสภาพการณ์เพื่อสนองตอบความต้องการของบุคคลและสังคม ในส่วนของการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ในระดับปริญญาตรีมีกลยุทธ์การปฏิรูปการเรียน การสอนในด้านผู้เรียนจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการเตรียมความพร้อมของ

ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อเป้าหมายการผลิตที่ ชัดเจน ฝึกให้ผู้เรียนมินิสัยฝ่ายรู้สึกผึงและพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี (IT) ด้านภาษา และการสื่อสารพัฒนาทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการปลูกฝังจริยธรรมใน ด้านผู้สอน เปลี่ยนบทบาทจากผู้ป้อนเป็นผู้สนับสนุน ซึ่งแนะนำและอำนวยความสะดวกในการศึกษาเรียนการสอน จัดรูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหา และระดับของผู้เรียน จัดกระบวนการพัฒนาทักษะและเทคโนโลยีการสอนของอาจารย์ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทัศนคติและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียนประสบการณ์และพื้นฐานความรู้เดิม และรูปแบบการเรียนรู้หรือลักษณะการเรียนรู้ (Learning Styles) ของผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีรูปแบบไม่เหมือนกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 145) รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึงลักษณะและวิธีที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้ในการเรียนรู้การคิดหรือการแก้ปัญหา (Felder, 1993, p.286) รูปแบบการเรียนรู้หรือลักษณะการเรียนรู้ของคนแต่ละคนมีต่างกันทำให้เรียนรู้-คิดได้ไม่เหมือนกัน (อุษณีย์ พอดิสุข, 2542, หน้า 29) การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละคน ได้ทราบถึงวิธีการหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบและปฏิบัติในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ก็ทั้งได้ทราบถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้

ของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสมодคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อผลลัพธ์ของการเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน(พงษ์ศักดิ์ แป้นแก้ว, 2546, หน้า 8) ดังนั้นถ้าผู้สอนหากำผู้เรียนและรูปแบบการเรียนรู้จะทำให้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน

แนวคิดเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้ศึกษาและจำแนกลักษณะการเรียนรู้ไว้หลายแนวคิด ในการศึกษาวิจัยครั้นนี้ผู้จัดได้อกรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha and Riechmann (1996) โดยจำแนกลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนออกเป็น 6 แบบ คือแบบอิสระ (Independent) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบพึ่งพา (Independent) แบบแบ่งขัน (Competitive) และแบบมีส่วนร่วม (Participant) รูปแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบมีลักษณะเฉพาะ และมีความหมายที่แตกต่างกันซึ่งสรุปในแต่ละรูปแบบ ได้ดังนี้

การเรียนรู้แบบอิสระ (Independent) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชอบคิดด้วยตนเอง และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง มีความชอบที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ ที่ตนเองคิดว่าสำคัญ และชอบที่จะทำงานหรือโครงการในรายวิชาที่เรียนเพียงลำพังมากกว่าทำงานร่วมกับคนอื่น แต่ก็เป็นผู้ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) คือ รูปแบบการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียนเนื้อหาวิชาและการเข้าเรียนไม่มีส่วนร่วมกับ

เพื่อนๆ และอาจารย์และไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนหรือคนของผู้เรียนแบบนี้ต่อห้องเรียนว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative) คือ รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากที่สุด โดยแยกเปลี่ยนความคิดเห็นสติปัญญาและความสามารถซึ่งกันและกันเป็นผู้เรียนที่ให้ความร่วมมือกับอาจารย์และขอบที่จะอภิปรายและทำงานร่วมกับผู้อื่นมองเห็นห้องเรียนเป็นสถานที่สำหรับสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับสถานที่เรียนรู้เนื้อหาวิชา

การเรียนรู้แบบพึ่งพา (Dependent) คือ รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นทางวิชาการอย่างมากและจะเรียนรู้จากผู้สอนที่กำหนดให้เรียนแทนนั่นความคิดว่าอาจารย์และเพื่อนเป็นแหล่งความรู้เป็นแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ พยายามแสวงหาผู้ที่มีความสามารถที่จะแนะนำแนวทางในการเรียนรู้และต้องการได้รับคำสอนกล่าวว่าครรทำอะไร

การเรียนรู้แบบแข่งขัน (Competitive) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยการพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้ดีกว่าคนอื่นในห้องเรียน มีความเชื่อว่าต้องแข่งขันกับคนอื่นเพื่อให้ได้รับรางวัลจากการเรียน เช่นคะแนน คำชม หรือความสนใจจากอาจารย์และมีความคิดว่าบรรยายการในห้องเรียนต้องมีการแพ้หรือชนะและคิดว่าต้องเป็นผู้ชนะเสมอ

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participant) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชาและขอบเข้าเรียนมีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้ได้มากที่สุดจากการเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับผู้อื่นตามที่ตกลงร่วมกัน ไว้และมีความ

รู้สึกว่าตนเองควรจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมในห้องเรียน ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้แต่จะมีส่วนร่วมน้อย ในกิจกรรมที่ไม่ได้อยู่ในแนวทางของวิชาที่เรียน

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาด้วยวิธีที่เป็นนิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่เรียนหลักสูตรการศึกษานักพัฒนาสาขาวิชา การสอนตามสาขาวิชาเอกต่างๆ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2547 - 2548 หลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรใหม่ที่นิสิตต้องเรียนตามหลักสูตร เป็นระยะเวลา 5 ปี เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ มีความสำคัญมากในการจัดการศึกษาและจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้กับนิสิตการมีความรู้ความเข้าใจและรู้รูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตทำให้สามารถวางแผน การจัดการเรียน การสอน กิจกรรม หรือโครงการ และจัดสภาพเวลาร่อง เพื่อพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นครรุน์ใหม่ที่มีความพร้อมจะออกไปทำหน้าที่ไป ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศที่เข้าศึกษา และสาขาวิชาเอก

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาและใช้กรอบแนวคิดแบบสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha and Riechmann (1996) โดยแบ่งรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต

คณศึกษาศาสตร์ ดังนี้ แบบอิสระ (Independent) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบพึ่งพา (Dependent) แบบแข่งขัน (Competitive) และแบบมีส่วนร่วม (Participant)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานักวิเคราะห์ ศึกษารูปแบบ การเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรีหลักสูตร การศึกษาบัณฑิต 5 ปีภาคปกติของคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2547 - 2548 จำนวน 12 สาขาวิชาเอก ประกอบด้วยสาขาวิชาการสอนต่างๆดังนี้

1. สาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์
2. สาขาวิชาการสอนชีววิทยา
3. สาขาวิชาการสอนเคมี
4. สาขาวิชาการสอนฟิสิกส์
5. สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์
6. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
7. สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
8. สาขาวิชาการสอนภาษาจีน
9. สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
10. สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและ พลศึกษา
11. สาขาวิชาการสอนครุรักษ์ศึกษา
12. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นิสิต ระดับปริญญาตรีหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต 5 ปี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีรูปแบบการเรียนรู้แบบ

ร่วมมือมากที่สุด

5. นิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่เป็นนิสิตหญิงและนิสิตชายมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

6. นิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่ปีการศึกษาต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

7. นิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่สาขาวิชาเอกต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ ของนิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่านิสิตคณศึกษาศาสตร์มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุดและเมื่อพิจารณาตาม เพศและปีที่เข้าศึกษา กพบว่า นิสิตมีรูปแบบ การเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด เช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผลของการปฏิรูปการศึกษา ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 11) กล่าวคือแนวการจัดการศึกษาทั้งในการ ศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ต้องจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกัน โดยใช้รูปแบบ การสอนที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการ การเรียนการสอนตามแนวทางภูมิการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

- 1) มีการพึ่งพาอาศัยกัน
- 2) มีการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิด
- 3) สามารถแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้

4) มีการใช้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่ม และ

5) มีการวิเคราะห์กระบวนการกรุ่น (ทิศนา แบบมีลี แล้วคละ, 2545, หน้า 25-26) ผลของการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นความต่อเนื่องของ การจัดการเรียนการสอนเพราะกลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่เรียนหลักสูตรใหม่การศึกษานั้นทิศ 5 ปี ซึ่งนิสิตได้รับการ เรียนการสอนในในระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้น ที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4) ตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาพุทธศักราช 2542 ผลของการวิจัย พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีความชอบและ เลือกรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด

นอกจากนี้บรรยายภาคของการเรียน การสอนตามหลักสูตรการศึกษานั้นทิศความเรียน คณาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์นั่นเป็นพัฒนานิสิตให้มีทักษะ ในวิชาชีพการเรียนการสอนมีสภาพบรรยายศาสตร์ ที่ผ่อนคลาย นิสิตมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น อภิปราย และนำเสนอผลของการศึกษา กันค่อนข้างมาก ร่วมกันคณาจารย์จะเป็นผู้กระตุ้นและ ชี้แนะให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Rogers ที่กล่าวว่ามนุษย์ จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดี หากอยู่ในสภาพ ที่ผ่อนคลายปลดภัยเป็นอิสระซึ่งจะทำให้อธิบาย ต่อการเรียนรู้และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยครู ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก (ทิศนา แบบมีลี, 2548; สุรังค์ โควัตรากุล, 2548 และ พรรษี ช. เกนจิต, 2545)

ผลของการศึกษาชี้พบว่า นิสิต คณะศึกษาศาสตร์มีรูปแบบการเรียนรู้แบบ ร่วมมือมากที่สุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวนสิตธี สุชาติ (2532) ทัศนีย์ ศรีวัฒน์ (2532)

พรพิพิญ บุญรอด (2534) จันทนา พรหมศิริ (2535) และสุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ที่ทำการศึกษารูปแบบการเรียนของนิสิตนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดแบบวัดการเรียนของ Grasha and Riechmann ผลของการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด

2. ผลกระทบรูปแบบการเรียนรู้ของ

นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่ตามสาขาวิชาเอก 12 สาขาวิชานี้ รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ และแบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วมมากที่สุดตามลำดับกล่าวคือ สาขาวิชาเอกที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์ สาขาวิชาการสอนฟิสิกส์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม สาขาวิชาการสอนสุขศึกษา และพลศึกษาสาขาวิชา การสอนคุณรูปแบบศึกษา และสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผลการศึกษา ดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากธรรมชาติของสาขาวิชาที่นิสิตศึกษาอีกด้วย ผลการศึกษา นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปรายภาษาถี่น้อย และทำงานร่วมกัน เช่น สาขาวิชาการสอนภาษาไทยสาขาวิชาการสอนสังคมศาสนา และวัฒนธรรม สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา สาขาวิชาการสอนคุณรูปแบบศึกษาและสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ส่วนสาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์และสาขาวิชาการสอนฟิสิกส์ เป็นสาขาวิชาที่ธรรมชาติวิชาใกล้เคียงกันเนื่องจาก สาระต้องใช้กระบวนการคิด การแก้ปัญหา ต้องมีเทคนิคในการทำแบบฝึกหัดหรือแก้โจทย์ ปัญหาซึ่งถ้ามีสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกันจะทำ

ให้มีความรู้ความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นจากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่าในสิตสองสาขาวิชามีการร่วมมือกันในการแบ่งปันความรู้ การช่วยเหลือกันห้องเรียนจึงเป็นแหล่งความรู้และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นอกจากรนี ผลการวิจัยยังพบว่าสาขาวิชาเอกที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบพิ่งพามากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาการสอนชีววิทยา สาขาวิชาการสอนเคมี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาดังกล่าวอาจเป็นเพราะสาขาวิชานี้เนื้อหาที่ต้องเรียนรู้จากการอธิบายแนวคิดทฤษฎีเรียนรู้จาก การสร้างความเข้าใจที่ซับซ้อนจึงจำเป็นต้องการผู้ชี้แนะ หรือบางสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ เป็นสาขาวิชาที่เป็นทักษะและเป็นภาษาที่สองซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนทั้งอาจารย์ ชาวยไทยและต่างประเทศเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นิสิตทั้งสี่สาขาวิชาเอกมีรูปแบบการเรียนรู้แบบพิ่งพาส่วนสาขาวิชาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุดคือสาขาวิชาการสอนภาษาจีน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นสาขาวิชาใหม่ นิสิตบางคน ได้ศึกษาภาษาจีนมาตั้งแต่ชั้นมัธยม หรือบังคับศึกษาเพิ่มเติมจากโรงเรียนกวดวิชา ก่อนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย และนิสิตบางคนก็ไม่มีพื้นความรู้ภาษาจีนมาก่อนในชั้นเรียนจึงมีนิสิตที่มีพื้นความรู้ความรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นนิสิตก็ยังต้องการความรู้จากครูของ การมีส่วนร่วมกับกลุ่มซึ่งมีความหลากหลายระดับ จึงทำให้ขอบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (มันตรา ธรรมบุศย์, 2544) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะพบว่า นิสิตในแต่ละสาขาวิชา มีรูปแบบการเรียนรู้โดยรวมคือ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรองกาญจน์

อรุณรัตน์ และโสดา อรุณรัตน์ (2547) ที่พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในทุกวิชาเอก จะเป็นในทำนองเดียวกันกับลักษณะของรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยรวม (อรุณรัตน์, 2547)

3. ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ จำแนกตามปีที่เข้าศึกษาและจำแนกตามสาขาวิชาเอก ผลการศึกษาพบว่า มีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการจัดการเรียนการสอนของ คณะศึกษาศาสตร์ นิสิตทุกคนมีโอกาสเลือกลงทะเบียนรายวิชาชีพครู เลือกวิชาเลือกเสริจ มีโอกาสได้เรียนคละกัน ในแต่ละชั้นปีและสาขาวิชาของ นักศึกษานี้ นิสิตต่างชั้นปี เพศ และสาขาวิชาเอก ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมการรับน้อง ประจำปี เชิร์ฟ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ให้สัมภានการแบ่งขันกิพากรือกค่าย เป็นต้น ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพัฒนาตนเองในขณะที่ศึกษาอยู่ ณ คณะศึกษาศาสตร์ การจัดประสบการณ์ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้สามารถคิดแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์ได้มากขึ้นและที่สำคัญทำให้เกิดการเรียนรู้ (พิศนา แรมนณี, 2548, หน้า 62) และส่งผลให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน นักศึกษานี้ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์อยู่ในบรรยายคำและสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนเหมือนกันนิสิตได้รับการส่งเสริมทางด้านต่างๆ อาทิเช่น ด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายที่มีรูปแบบเดียวกัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้

ชี้งสอดคล้องกับ McInerney and McInerney (1998, p. 243) ที่กล่าวถึงปัจจัยพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้ 4 ด้านซึ่งได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม (The Environmental Elements) ด้านอารมณ์ (The Emotional Elements) ด้านสังคม (The Sociological Elements) และด้านสภาพร่างกาย (The Physical Elements) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Geisert and Dunn (พงษ์ศักดิ์ เป็นเก้า, 2546, หน้า 9 อ้างอิงจาก Geisert and Dunn, 1991 pp. 219-220) ได้อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ 5 ด้านซึ่งมีลักษณะคล้ายกับแนวคิด McInerney and McInerney (1998, p. 243) แต่แตกต่างกันใน ด้าน กล่าวคือ ด้านจิตวิทยา ด้าน วิสัยทัศน์ ความสามารถในการใช้สมองเชิงช้าและรวมถึงบุคลิกลักษณะของผู้เรียนแต่ละคนจากหลักการที่กล่าวมาจะเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้ จึงมีอิทธิพลให้นิสิตคณศึกษาศาสตรermีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันนั่น ไม่ว่าจะจำแนกตามเพศเป็นผู้ชายศึกษาและสาขา วิชาเอกของนักศึกษา รังนิสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ซึ่งพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุดผลของการวิจัยยังพบอีกว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันเป็นผู้ชายศึกษาต่างกันและสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกันและสถาบันราชภัฏที่ศึกษาต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้จันทนา พรหมศิริ (2535) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ผลการเปรียบเทียบการเรียนกับระดับชั้นปีสาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พบว่าระดับชั้นปีและสาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียน และพรทิพย์ บุญรอด (2534) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรผลการวิจัยพบว่า แบบการเรียนกับระดับชั้นปีไม่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. คณาจารย์ควรส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้แบบร่วมมือมีการทำงานกลุ่มอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ห้องเรียนเป็นแหล่งปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเรียนรู้เนื้อหา
 2. คณาจารย์ชูแนวให้คำแนะนำ แนะนำวิถีทางการทำงานและให้เวลา กับนิสิต เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสซักถามประเด็นต่างๆที่มีปัญหาในการเรียนและการทำงานทั้งนี้ ฝ่ายวิชาการคณะศึกษาศาสตร์อาจจะจัดศูนย์ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการหรือจัดโครงการติวหรือช่วยเหลือทางวิชาการแก่นิสิตที่ต้องการพั่งพาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาการสอนชีววิทยา สาขาวิชาการสอนเคมีสาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
 3. คณาจารย์ควรจัดกิจกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนให้หลากหลายใช้หลักการแนวคิดทดลองถูก การเรียนรู้มาประยุกต์ในการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และความแตกต่างของนิสิต
 4. คณะศึกษาศาสตร์ควรจัดสภาพแวดล้อมให้อิสระต่อการเรียนรู้แบบอิสระนิสิต มีโอกาสค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น จัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง(Self-Access Learning)

Center) นอกจากนี้ควรกระตุ้นให้คณาจารย์จัดกิจกรรมหรือมอบหมายงาน เช่น การมอบหมายให้นิสิตเขียนบันทึกการเรียนรู้ลงในสมุดบันทึก การเรียนรู้การทำโครงการชิ้นงานตามความสนใจ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตค้นคว้ามีรูปแบบการคิดของตนเองเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองซึ่งจะพัฒนานิสิตให้เป็นผู้ฝรั่งให้เรียนและส่วงหาความรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเป็นการส่งเสริมให้นิสิตมีอิสรภาพในการเรียนรู้ (Independent Learner)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรการศึกษามัณฑิต 5 ปี ให้ครบถ้วนชั้นปี

2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรการศึกษามัณฑิต 4 ปี
3. ควรศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
4. ควรศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก
5. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนของคณาจารย์กับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
6. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยบูรพา

เอกสารอ้างอิง

- กร่องกลุ่มนี้ อรุณรัตน์ และ โสภณ อรุณรัตน์. (2547). รายงานการวิจัยรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). ชุดฝึกอบรมวิทยากรแกนนำ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ชุดที่ 11 เรื่องกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2548). รายงานการประเมินตนเอง (1 เมษายน 2547- 31 มีนาคม 2548). ชลบุรี: ม.ป.ท.
- จันทน์ พรมศิริ. (2535). แบบการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกรียงศรีศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชวนสิทธิ์ สุชาติ. (2532). การเปรียบเทียบแบบการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา ปริญญาบัณฑิต ศึกษาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิจารณ์ ประสาณิตร. หัวเรื่อง ศิริวัฒน์. (2532). แบบการเรียนของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริญญาบัณฑิต ศึกษาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิจารณ์ ประสาณิตร.
- ทิศนา แรมมณี และคณะ. (2545). กระบวนการเรียนรู้ความหมายแนวทางการพัฒนาและปัญหาของใจ. กรุงเทพฯ:สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ทิศนา แรมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ในภาค, เจ, ดี และ โภวิน, ดี.มี. (2534). ศิลปะการเรียนรู้ (*Learning How To Learn*). (สวนิษ ยมภัย และ สวัสดิ์ ประทุมราช, แปล). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พงษ์ศักดิ์ แป้นแก้ว. (2546). รายงานการวิจัยรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรพิพัฒน์ บุญรอด. (2534). แบบการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณี ช. เจนจิต. (2545). จิตวิทยาการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:เมธิปส์ จำกัด.
- มั่นตรา ธรรมนูญ. (2544). รูปแบบการเรียนรู้. สารสารวิชาการ, 4(10), 12-13.
- ธีรศิริ สิงหศรี, พرنกิษ ตารางส่วน และวิลักษณ์ ศรีนิวิน. (2547). การสำรวจหารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรายวิชาและการเรียนการสอน. วิจัยและพัฒนา, 27(2), 131-146.
- วิชัย วงศ์ไหง့. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์น.
- สมหวัง พนิยานุสัพน์. (2544). บทสรุปของผู้บริหาร โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุศาลาดพร้าว.
- สุพัฒน์ เศรษฐกุล. (2536). แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ยอดหาญ. (2546). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุดสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุรังษ์ โควตระกุล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2542). สร้างลูกให้เป็นอัจฉริยะ. กรุงเทพฯ: บริษัทแฟมิลี่ไดเร็ค จำกัด.

- Felder, R.M. (1993). Reaching the Second Tier : Learning and Teaching Styles in College Science Education. *Journal of College Science Teaching*, 23(5), 286-290.
- Gibson, J.T. (1976). *Psychology for the Classroom* (2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Grasha,A.F. and Reichmann-Hruska, S. (1996). *Learning Style Survey*. Retrieved September19, 2005, from <http://library.cuesta.cc.ca.us/distance/lrnstyle.htm>.
- Guild, P. (1980). Learning Styles : Knowledge Issues and Applications for Classroom Teacher. *Dissertation Abstracts International*. 41 (September): 1033-A.
- Krejcie,R.V. and Morgan,D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. Vo130, No.3 Authumn, 607-610.
- Kolb, D.A. (1984). *Experimental Learning : Experience as the source of Learning and Development*. New Jersey: Prentice Hall.(1985). *Learning Style Inventory : Self-Scoring Test and Interpretation Booklet*. Boston: McBer and Company.
- McInerney, D. M. and McInerney, V. (1998). *Educational Psychology : Constructing Learning*. (2nd edn). Sydney: Prentice Hall.
- McMillan, J.H. and Schumacher, S. (1997). *Research in Education: A Conceptual Introduction* (4th edn.). New York: Longman.
- Ornrod,J.E. (1998). *Educational Psychology Developing Learners* (2nd ed.nd.). New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Powell,R.R. (1991). *Basic Research Methods For Librarians* (2nd ed.nd). Norwood, NJ:Ablex Publishing Cooperation.
- Ramsden, P. (1992). *Learning to Teach in Higher Education*. London: Routledge.
- Scarcella, R. (1990). *Teaching Language Minority Students in the Multicultural Classroom*.Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall Regents.
- Sullivan, A.T. (2000). Effects of Learning – Style Environment and Tactal / Kinesthetic_Preference on the Understanding of Scientific Terms and Attitude Test Scores of Fifth-Grade Students. *Dissertation Abstracts International* 60 (February 2000). 2788-A.
- Wilson, J. and Wing-Jan, L. (1993). *Thinking for Themselves : Developing Strategies for Reflective Learning*. Eleanor Curtain: Armadale.